

การตลาดของอุตสาหกรรมในครัวเรือน ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา

Marketing of Household Industries in Chachoengsao Province

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดา สุวรรณภิญโญ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการหัตถอุตสาหกรรมในครัวเรือนนับได้ว่าก่อให้เกิดรายได้จำนวนมากแก่ประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในชนบทที่มีอาชีพเกษตรกรรม เพราะเมื่อว่างเว้นจากการทำเกษตรกรรมแล้วเกษตรกรก็สามารถที่จะหารายได้เสริมโดยการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมในครัวเรือน ซึ่งก็คือสินค้าหัตถกรรมต่าง ๆ เช่น การจักสาน ทอเสื่อ ทอผ้า การทำเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น เป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น

จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นจังหวัดหนึ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพกสิกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน ซึ่งผลผลิตทางการเกษตรเหล่านี้ มักประสบปัญหาการขาดตลาด ประกอบกับสภาพดินในบางท้องที่ของจังหวัดฉะเชิงเทราที่มีสภาพดินเปรี้ยว แม่น้ำบางปะกง ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักก็ประสบปัญหาน้ำทะเลหนุน อันเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพกสิกรรม

ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ชาวไร่ ชาวนา จะได้ใช้เวลาว่างจากการ ทำไร่ ทำนา มาประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน ผลิตสินค้าหัตถกรรมต่าง ๆ โดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น ก็จะช่วยเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่งให้กับครอบครัว

แต่ปัจจุบันการผลิตและการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมเหล่านี้ยังขาดประสิทธิภาพและมักประสบปัญหาด้านการจัดจำหน่าย พ่อค้าคนกลาง ผลตอบแทนที่ได้รับต่ำ จึงควรที่จะทำการศึกษาระบบการตลาดสินค้าหัตถกรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อทราบถึงปัญหาต่าง ๆ และนำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นแนวทางในการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ผลิตสินค้าหัตถกรรม และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยปรับปรุงสู่ทางการตลาดสินค้าหัตถกรรมให้ดีขึ้นอันจะส่งผลให้ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสินค้าหัตถกรรมได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 และผู้อำนวยการโครงการปริญญาโทสาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหาร มหาวิทยาลัยบูรพา

สินค้าหัตถกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยส่วนใหญ่เป็นสินค้าหัตถกรรมที่ทำมาจากผลิตภัณฑ์เส้นใยพืช เครื่องจักสานไม้ไผ่ หวาย วัสดุดิบที่ใช้ทำส่วนใหญ่มาจากธรรมชาติที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น เช่น

ไม้ไผ่ เป็นพืชในป่าธรรมชาติซึ่งมีความผูกพันต่อการดำรงชีวิตประจำวันของคนไทยมาแต่โบราณกาล คนไทยในชนบทใช้ไม้ไผ่สร้างบ้านเรือนอยู่อาศัย และใช้ในการทำหัตถกรรมเครื่องจักสานเพื่อประโยชน์ใช้สอย ต้นไม้ใช้ทำประโยชน์ได้ทุกส่วน นับตั้งแต่หน่อ ราก ลำต้น ใบ

คุณสมบัติที่ดีของไม้ไผ่ คือ มีความคงทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ ลำต้นสามารถจักต่อกเป็นเส้น ๆ ตัดโค้งขึ้นรูป ไม้ไผ่สามารถรับแรงดึงและแรงกดได้ดีโดยไม่แตกหักง่าย ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ไผ่ทรงรูปอยู่ได้นาน

ประเทศไทยมีไม้ไผ่หลายชนิด ที่นิยมใช้ทำเครื่องจักสาน เช่น ไม้ไผ่บ้านหรือไผ่สีสุก ไผ่ขาง ไผ่เลี้ยง ไผ่หวด ไผ่รวก ไผ่ไร่ ไผ่บง ไผ่เหียะ ที่นิยมใช้ทำเครื่องจักสานมากที่สุดคือ ไผ่สีสุก

หวาย พืชตระกูลปาล์ม ไม้เถาเลื้อย ผลิดผลจากป่าธรรมชาติ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากมาย ลำหวายใช้ทำบ้านเรือน ฝิวหวายใช้ทำเครื่องเรือนและใช้ผูกมัดได้เหมือนเชือก

คุณสมบัติที่ดีของหวาย คือ มีความเหนียว แข็งแรง ทนทาน ยืดหยุ่น ลำต้นหวายต้น สามารถตัดโค้งงอได้ด้วยการผ่านความร้อน หวายมีอายุการใช้งานยาวนานมากกว่าวัสดุดิบ พืช ชนิดอื่น ๆ

หวายที่นิยมใช้ในการจักสานเป็นหวายชนิดฝิวแข็ง ได้แก่ หวายแดง หวายกาหลง หวายหอม หวายโอหมัด หวายขี้ขาว ฯลฯ

สินค้าหัตถกรรม

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาหัตถกรรมไทย กระทรวงอุตสาหกรรม¹ ให้ความหมายของคำว่า สินค้าหัตถกรรม ดังนี้

สินค้าหัตถกรรม หมายถึง สิ่งที่ต้องใช้ฝีมือในการประดิษฐ์ และมีความงามด้านศิลปะแฝงอยู่โดยอาจจะใช้เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องทุ่นแรง ช่วยในการผลิตด้วยก็ได้

¹ส่งเสริมอุตสาหกรรม, กรม. รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไทย. (กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธการพิมพ์, 2537), หน้า 5.

ลักษณะรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เครื่องจักรสานไม้ไผ่และหวายที่เป็นสินค้าหัตถกรรม แบ่งตามกลุ่มประโยชน์ใช้สอยของสังคมชนบทได้ 5 ประเภท

ประเภทที่ 1 กลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการเกษตรและเป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น กระจาด กระซอน กระด้ง ชะลอม กระบุง บั้งที่ ตะกร้า สุ่มไก่ ฝาชี พัด ตะกร้อสอยผลไม้ อุปกรณ์ที่นิยมใช้ในการจับสัตว์น้ำ ได้แก่ ลอบ ไช ข้อง อีฐู๋ ตุ่ม ชะนาง สุ่ม ฯลฯ

ประเภทที่ 2 กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องปลูกและเป็นวัสดุก่อสร้างอาคารบ้านเรือน โดยใช้ไม้ไผ่ หรือหวายสานเป็นแผ่นใหญ่ เรียกว่า เตื่อลำแพน เตื่อหวาย ใช้ปูกับพื้นรองนั่ง นอน หรือ ทำเป็นฝาผนังบ้านเรือน ปูฝ้า เพดาน ปิดหน้าจั่วอาคารเรือนไทย เป็นต้น

ประเภทที่ 3 กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องสวมศีรษะ เช่น กอบหมวก ก๊วย กุ้ยเดี่ยว ใช้ใส่ป้องกันแสงแดด สายฝน

ประเภทที่ 4 กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องเรือน และเครื่องประดับตกแต่ง เช่น โต๊ะ เก้าอี้ แคร่ ชั้นวางของ ตู้กับข้าว เป็นต้น

ประเภทที่ 5 กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องเล่นกีฬา ของเล่น และอื่นๆ เช่น ตะกร้อ พัด กรงนก กระเป่าลือ รองเท้า กลองไล่กระดากทิงซุ

ผลิตภัณฑ์จากเส้นใยพืช

รูปแบบผลิตภัณฑ์เส้นใยพืช เป็นสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านที่รู้จักกันมานานและสืบทอดจากบรรพบุรุษหลายชั่วอายุคน เส้นใยพืชบางชนิดในอดีตไม่เคยมีการใช้ประโยชน์มาทำผลิตภัณฑ์หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนต่างก็ช่วยกันคิดค้นวิจัยและพัฒนาทำขึ้นใหม่ เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรวัตถุดิบในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรชนบท เช่น ผักตบชวา เปลือกข้าวโพด เป็นต้น

พัฒนาการรูปแบบผลิตภัณฑ์เส้นใยพืชที่ น่าสนใจ และเป็นที่ต้องการของตลาด มีดังนี้

- ผลิตภัณฑ์ใบลาน ใบตาล ใบจาก
- ผลิตภัณฑ์ก้านมะพร้าว ใบมะพร้าว
- ผลิตภัณฑ์ใบกะพ้อ
- ผลิตภัณฑ์กก
- ผลิตภัณฑ์กระชูด
- ผลิตภัณฑ์ผักตบชวาและเชือกกล้วย
- ผลิตภัณฑ์ใบเตยและใบป้าหนั้น
- ผลิตภัณฑ์ปอสา
- ผลิตภัณฑ์ย่านลิเภา
- ผลิตภัณฑ์เปลือกข้าวโพด
- ผลิตภัณฑ์ป่านศรนารายณ์ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การตลาดของอุตสาหกรรมในครัวเรือนในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา” ได้กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงประเภทของสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนที่ผลิตและเป็นที่ต้องการของตลาด
2. เพื่อศึกษาถึงนโยบายทางการตลาดของสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือน ได้แก่ นโยบายผลิตภัณฑ์ นโยบายราคา นโยบายด้านการจำหน่าย นโยบายด้านการส่งเสริมการตลาด
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคทางการตลาด และปัญหาอื่น ๆ เช่น ด้านการลงทุน การปรับปรุงคุณภาพสินค้า เป็นต้น
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการตลาด และปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของผู้ประกอบการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เสาวภา มีถาวรกุล¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง เศรษฐกิจการผลิตและการตลาดเครื่องถลุงของจังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่า เครื่องถลุงของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีแหล่งผลิตในเขตอำเภอเมืองลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบครอบครัว ทำต่อเนื่องมาจากบรรพบุรุษ ไม่มีการจ้างแรงงาน มีทั้งเครื่องถลุงเงินและเครื่องถลุงทอง ความต้องการของเครื่องถลุงในตลาดภายในประเทศเป็นเครื่องถลุงเงินตลาดต่างประเทศต้องการเครื่องถลุงทอง การกำหนดราคาเครื่องถลุงโดยมากบวกกำไร 10 % จากต้นทุนเครื่องถลุง

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสอบถามจากผู้ประกอบการสินค้าอุตสาหกรรมในครัวเรือนในเขตอำเภอพนมสารคาม อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอบางคล้า อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอสนามชัยเขต อำเภอเมือง อำเภออื่น ๆ ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีการวิจัย

1. เป็นการวิจัยสนาม (Field Survey)

โดยใช้วิธีออกแบบสอบถาม ที่ได้จัดเตรียมไว้ ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในครัวเรือน ในเขตอำเภอต่าง ๆ ข้างต้นของจังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งนี้ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ได้ใช้เทคนิคการสังเกตการณ์ควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างถูกต้อง

2. คุณสมบัติของกิจการร้านค้าที่อยู่ในข่าย สัมภาษณ์

กลุ่มที่ 1 เป็นกิจการร้านค้าที่ทำการผลิตสินค้า หัตถกรรม หรือเป็นตัวแทนผู้ผลิตทำการผลิตเพียงอย่างเดียว แล้วส่งเสริมสินค้าหัตถกรรมไปยังผู้ค้าส่งหรือผู้ค้าปลีกเพื่อจำหน่ายต่อ

กลุ่มที่ 2 เป็นกิจการร้านค้าที่ทำการผลิตสินค้า หัตถกรรมและเป็นผู้จำหน่ายส่งหรือจำหน่ายปลีก

กลุ่มที่ 3 เป็นกิจการร้านค้าจำหน่ายสินค้า หัตถกรรม แบบค้าส่งหรือค้าปลีกโดยไม่ได้ทำการผลิตเอง

3. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling)

เฉพาะครัวเรือนหรือกิจการร้านค้าที่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย คำถามแบบเปิดและคำถามปิดโดยมีแบบสอบถามเพียงชุดเดียวใช้สัมภาษณ์กิจการที่มีคุณสมบัติอยู่ในข่าย สัมภาษณ์

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามและการ สัมภาษณ์จะนำมาเปรียบเทียบอัตราร้อยละ เพื่อแปลความหมายของข้อมูล และเพื่อหาข้อสรุปผลการดำเนินการวิจัย ตลอดจนนำเสนอข้อเสนอแนะที่ควรปฏิบัติต่อไป นอกจากนี้ยังได้ใช้การวิจัยเอกสารจากข้อมูลทุติยภูมิ มาเสริมงานวิจัย ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

¹เสาวภา มีถาวรกุล. เศรษฐกิจการผลิตและการตลาดเครื่องถลุงของจังหวัดนครศรีธรรมราช (สงขลว : มหาวิทยาลัยสงขลว นครินทร์, 2528), หน้า 69 - 72

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านประชากรตัวอย่าง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 100 ราย แบ่งเป็นเพศชาย 25 ราย เพศหญิง 75 ราย ส่วนมากอายุระหว่าง 35 - 54 ปี ทำการสมรสแล้ว และมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นอาชีพเกษตรกรและค้าขายสินค้าหัตถกรรม มีรายได้จากอาชีพหลักระหว่างน้อยกว่า 3,000 - 6,000 บาท ต่อเดือน และมีอาชีพรองส่วนใหญ่เป็นค้าขายสินค้าหัตถกรรม และสินค้าอื่น ๆ ทำสวน ทำไร่ ทำนา โดยมีรายได้จากอาชีพรองอยู่ระหว่างน้อยกว่า 1,000 - 3,000 บาท ต่อเดือน

ด้านสถานประกอบการ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด คือ กิจการที่ประกอบการสินค้าหัตถกรรมในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีสถานประกอบการตั้งอยู่ในบริเวณบ้านพัก บริเวณวัด และสถานประกอบการเกือบทั้งหมดไม่มีการตั้งชื่อร้านค้า

ด้านลักษณะการประกอบการสินค้าหัตถกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามจะดำเนินกิจการสินค้าหัตถกรรมในฐานะผู้ผลิต ผู้ขายปลีกส่วนใหญ่ มีเพียงบางส่วนที่ดำเนินกิจการในฐานะผู้ขายส่ง มีระยะเวลาประกอบการอยู่ในช่วง 1 - 3 ปี มากเป็นอันดับหนึ่ง และ 4 - 9 ปี เป็นอันดับสอง การประกอบกิจการจะทำการผลิตและจำหน่ายเองโดยไม่มีลูกจ้าง

ด้านประเภทของสินค้าหัตถกรรม สินค้าหัตถกรรมในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราที่ทำการผลิตและจำหน่ายมากใน 10 อันดับ คือ 1. ตะกร้าไม้ไผ่ 2. ตะกร้า ก้านมะพร้าว 3. หมวกไม้ไผ่ 4. เสื้ออก 5. ตะกร้าหวาย 6. หมวกก๊วยเล็ช 7. กระบุง 8. โถ้งหมวก 9. ฆาต แจกกัน กระด้ง 10. ตะกร้าใส่ขยะ โดยส่วนใหญ่จะประกอบการในฐานะผู้ผลิตและผู้ขายปลีก

ด้านตราสัญลักษณ์ของสินค้า กิจการโดยส่วนใหญ่ไม่ติดตราสัญลักษณ์ของสินค้า

ด้านหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ที่กิจการใช้ มักจะใช้ถุงพลาสติก กระดาษ ถุงกระดาษ และเชือกผูก

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านตัวสินค้า ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และอื่น ๆ

ด้านปัญหาตัวสินค้าหัตถกรรม

ปัญหาเกี่ยวกับสินค้าหัตถกรรมที่กิจการได้รับทราบจากลูกค้าเรียงตามลำดับความสำคัญ คือ มีรูปแบบของสินค้าให้เลือกน้อย ลูกค้ามีความต้องการในสินค้าหัตถกรรมที่กิจการไม่ได้ผลิต วิธีการแก้ปัญหาของกิจการ คือ นำเสนอสินค้าหัตถกรรมในรูปแบบใหม่ ๆ ให้เลือกมากขึ้นพร้อมทั้งพัฒนาและผลิตสินค้าใหม่อยู่เสมอ

ด้านความคิดเห็นของกิจการที่มีต่อราคาสินค้าหัตถกรรม

กิจการส่วนมากมีความคิดเห็นว่าราคาสินค้าหัตถกรรมในปัจจุบัน “มีความเหมาะสมแล้ว” มีกิจการบางส่วนตอบว่า ราคาสินค้าหัตถกรรมในปัจจุบัน “ถูกเกินไป” และให้เหตุผลว่าเพราะต้นทุนการผลิตสูง เพราะร้านค้าส่งสินค้าให้ในราคาถูก และเพราะว่ามีคู่แข่งจำนวนมาก

ด้านความคิดเห็นของกิจการที่มีต่อช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าหัตถกรรม

กิจการส่วนมากมีความคิดเห็นว่ ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าในปัจจุบัน มี “ความเหมาะสม” และ “ไม่เหมาะสม” ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน กิจการผู้ตอบว่า “ไม่เหมาะสม” ให้ความคิดเห็นว่าควรขยายตลาดภายในประเทศให้กว้างขวางมากกว่าเดิม

ด้านปัญหาอื่น ๆ

กิจการประสบปัญหาอื่น ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ลูกหลานหันไปประกอบอาชีพอื่น
2. ความต้องการซื้อของลูกค้าไม่สม่ำเสมอ
3. ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น
4. ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐบาล
5. ผู้ซื้อทำการกดราคา (ต่อรองราคามาก)
6. มีสินค้าลอกเลียนแบบ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและผลสรุปการวิจัย ข้อมูล ผู้ทำการวิจัยข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ที่ควรจัดทำและปรับปรุงเพื่อให้ตลาดสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรามีการขายที่ดีขึ้น ดังนี้

1. ผู้ประกอบการค้าสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนจังหวัดฉะเชิงเทรา ควรร่วมกันจัดตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ประกอบการสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนจังหวัดฉะเชิงเทราขึ้น และทำการเรียนเชิญผู้บริหารราชการระดับสูงของจังหวัด เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด มาเป็นประธานที่ปรึกษาของสมาคม และมีการบริหาร ซึ่งคัดเลือกมาจากสมาชิกผู้ประกอบการค้าสินค้าหัตถกรรมเมื่อได้ทำการจัดตั้งเป็นสมาคมผู้ประกอบการสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนจังหวัดฉะเชิงเทราแล้ว การดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนสมาชิกในด้านต่าง ๆ จะสามารถทำได้โดยมีประสิทธิภาพ สมาคมสามารถติดต่อรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากสมาคมผู้ประกอบการสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนแห่งประเทศไทย และส่วนราชการได้
2. ควรทำการควบคุมมาตรฐานสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือน เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตเป็นสินค้าหัตถกรรม การควบคุมออกกระทำโดยสมาคมฯ ซึ่งจะออกแบบสติ๊กเกอร์ของสมาคมฯ รับรองสินค้ามาตรฐานเสมือนหนึ่งเป็นตราหือของสินค้าหัตถกรรมของจังหวัด ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อถือ มั่นใจให้กับลูกค้าซึ่งเป็นนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นการสร้างและรักษาชื่อเสียงของสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนของจังหวัดฉะเชิงเทรา
3. ในแต่ละครั้งที่มีการจัดงานแสดงสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนของจังหวัดสมาคมฯ ควรประสานงานขอความร่วมมือสนับสนุนจากสถานที่ราชการและจากบริษัทเอกชนในจังหวัดโดยทางสมาคมฯ เป็น

ผู้ดำเนินการจัดสถานที่ให้กับสมาชิกของสมาคมฯ สถานที่จัดจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนภายในบริเวณงาน ควรให้ความสำคัญในด้านแสงสว่าง ความสะอาด สภาพอากาศภายใน

4. ควรมีการกำหนดรูปแบบสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนให้เป็นรูปแบบมาตรฐานในหลาย ๆ รูปแบบ แล้วทำการกำหนดชื่อเรียกในแต่ละรูปแบบ และทำการจัดทำเป็นแคตตาล็อกรูปเล่ม แจกให้กับสมาชิกของสมาคมฯ เพื่อใช้เป็นรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ลูกค้ามีโอกาสเลือกซื้อได้มากขึ้น
5. ควรผลิตบรรจุภัณฑ์เพื่อหีบห่อสินค้าหัตถกรรมเป็นถุงพลาสติก และถุงกระดาษทำการผลิตและออกแบบโดยสมาคมสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งจะผลิตจำนวนมาก ทำให้ต้นทุนผลิตต่ำ แล้วทำการจำหน่ายบรรจุภัณฑ์นั้นให้กับสมาชิกของสมาคมฯ ในราคาค้นทุน ทั้งนี้ จะทำให้สินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนของจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นสินค้าที่มีคุณภาพน่าใช้มากขึ้นในสายตาของลูกค้าหรือผู้บริโภค
6. ควรมีการกำหนดราคาสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนที่แน่นอน ทั้งราคาขายส่งและราคาขายปลีก โดยสมาคมฯ เป็นผู้กำหนด แล้วใช้กับร้านค้าสมาชิกทุกร้าน เพื่อป้องกันการแข่งขันในด้านราคาตนเอง
7. ควรมีการขยายช่องทางการจัดจำหน่าย โดยการติดต่อไปยังจังหวัดใกล้เคียงที่มีการจัดงานรื่นเริงประจำปีของทางจังหวัด แล้วนำสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนของจังหวัดฉะเชิงเทราไปเผยแพร่จำหน่าย จะทำให้สินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนของจังหวัดมีโอกาสจำหน่ายได้มากขึ้น
8. ด้านการประชาสัมพันธ์ ทางสมาคมสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนจังหวัดฉะเชิงเทราที่จะจัดขึ้น ควรทำหนังสือหรือเอกสารร่วมกับทางราชการ แนะนำจังหวัด แหล่งท่องเที่ยวพร้อมทั้งแนะนำสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนเพื่อจะให้นักท่องเที่ยวสามารถรู้จักจังหวัด และสินค้าหัตถกรรมของจังหวัดได้มากขึ้นและในทุกครั้งที่มีการแสดงสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนควรทำการประชาสัมพันธ์

สัมพันธไมตรีไปยังจังหวัดใกล้เคียง และบุคคลทั่วไปให้ทราบอย่างทั่วถึงด้วย

9. การจัดงานแสดงสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนแต่ละครั้ง ควรจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ภายในงานเพิ่มขึ้น เช่น

- การแสดงกรรมวิธีการผลิตสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนบางประเภท เช่น การแสดงการผลิตเสื่อ หมวก ตะกร้า อื่น ๆ เป็นต้น
- การละเล่นพื้นบ้านในบริเวณงาน เช่น การแสดงลิเก ลำตัด ละครดึก เป็นต้น

- การสาธิตการประกอบและปรุงอาหารในรูปแบบต่าง ๆ โดยภาชนะที่ใช้อาหารให้ใช้สินค้าหัตถกรรมในครัวเรือน แม้ว่าจะมีการทอด ผัดอาหารก็ให้ใช้ทัพพีหรือตะหลิวไม้ เพื่อเป็นการชักชวนนักท่องเที่ยวให้มาร่วมงานและซื้อสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือน

10. ประการสุดท้าย ควรทำการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และลูกค้าที่มีต่อสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบกับรายงานวิจัยฉบับนี้ เพื่อนำข้อมูลที่จะได้มาปรับปรุงการดำเนินงานด้านการตลาดของสินค้าหัตถกรรมในครัวเรือนของจังหวัดฉะเชิงเทราให้ดียิ่งขึ้นไป

